

לנצל בחוכמה את עידן טראמפ: לאחר האיום על לבנון [?] חובת ההוכחה מוטלת על ישראל

13.02.2025 | ד"ר יוסי מנשרוף

הודעת דובר בערבית, אביחי אדרעי מאתמול (רביעי) שמאשרת את קיומם של מבצעי הברחות כספים מטהרן לחיזבאללה דרך שדה התעופה בביירות, היא פרק חשוב בסאגה הנמשכת בין איראן וחיזבאללה לבין ישראל בשלושת החודשים האחרונים. דובר צה"ל חשף שישראל פנתה בנושא למנגנון הפיקוח שאמון על הפסקת האש, והציגה לו מודיעין חד משמעי בהקשר זה. ישראל שיגרה איום ברור נגד חיזבאללה ולבנון באמצעות הודעת דובר צה"ל, לפיה "תפעל בכל הכלים העומדים לרשותה" כדי לאכוף את הבנות הפסקת האש.

מנהיג איראן עלי חמינאי הצהיר לאורך השנים כמה פעמים שבין איראן לאויביה מתקיימת מלחמת נחישות, שבה ינצח הצד היותר נחוש. טהרן נחושה לשקם את חיזבאללה, לאחר המכה חסרת התקדים שספגו במלחמה.

חשוב להבין שלמרות ההצלחה של החות'ים במלחמה, חיזבאללה הוא עדיין חוד החנית במערך השלוחים של איראן. פוטנציאל ההיזק שלו מול ישראל גדול יותר לעומת זה של החות'ים, והוא גם מקורב הרבה יותר לאיראן ונאמן לה לעומתם. גם ותק היחסים עם איראן, שמלאה תפקיד חשוב בהקמתו ב-1982, גדול משמעותית לעומת החות'ים, שבאו בברית עם איראן רק ב-2009.

חיזבאללה שיקף את מעמדו הבכיר במערך השלוחים בציותו להוראותיו של חמינאי להשתתף במלחמות לא לו. כך הוא שיגר כוח שהשתתף במלחמת עיראק (2003-2011) נגד האמריקנים, לחם בצורה משמעותית נגד המורדים הסורים בעשור הקודם, ואף שיגר לפני יותר מעשור כוח לתימן, במסגרת המשימה לאמן את החות'ים מקרוב, ולסייע להם בלחימה נגד הקואליציה בהובלת סעודיה.

טהרן מייעדת לחיזבאללה תפקיד חשוב בעתיד האזור, והוא גם ממלא תפקיד מרכזי בביטחונה הלאומי. המוטיבציה האיראנית להקים אותו, כמעט מחדש, על רגליו, היא אפוא ברורה.

לאחר האיום הישראלי למנוע בכוח את הברחות האמל"ח שכן קודם מבצע באמצעות התווך האווירי, חובת ההוכחה מוטלת על ישראל. נראה שטהרן וחיזבאללה ימשיכו בשלהם, בהתאם לחשיבות המרובה שהם מייחסים לשיקום חיזבאללה בעת הנוכחית.

כפי שפרסם צה"ל השבוע בתקשורת הישראלית, קציני כח קודם נמצאים בלבנון, ומסייעים לחיזבאללה מקרוב במלאכת השיקום. חיזבאללה זקוק באופן נואש לכסף האיראני כדי לחזק את אחיזתו בחברה השיעית באמצעות מוסדות הרווחה הנרחבים שלו, וכן כדי לשקם את בניין הכוח שלו באמצעות גיוסים, לאחר שאיבד במלחמה אלפי מפקדים, הן במבצע הביפרים והן בלחימה

על ישראל אפוא ללחוץ על חיזבאללה ומדינת לבנון באמצעות שני מהלכים. ראשית, עליה לבקש ממשל טראמפ להתנות את הסיוע האמריקני לצבא לבנון בכך שלבנון תמנע מחיזבאללה ואיראן להמשיך את הברחות הכספים דרך שדה התעופה של ביירות.

במקביל, אם הברחות הכספים יימשכו, על ישראל להפגין את נחישותה למנוע את שיקום חיזבאללה, ולתקוף את שדה התעופה. כך היא תבהיר לכל הצדדים שבמסגרת תפיסת הביטחון המעודכנת שלה, היא לא תאפשר לאיראן לחדש את טבעת החנק שלה נגד ישראל. במצבו הקשה בעקבות המלחמה, ספק אם חיזבאללה יוכל להרשות לעצמו כניסה מחודשת למלחמה נגד ישראל אם זו אכן תתקוף את שד"ת ביירות.

סאגת הברחות הכספים מאיראן לחיזבאללה היא תזכורת חשובה להכרח הדחוף של ישראל לעצב אסטרטגיה מקיפה למול האתגר האיראני. לצד האתגר הגרעיני, החסות האיראנית לטרור משקפת איום חמור, שתוצאותיו ניכרו בשבע הזירות שלחמו נגד ישראל במלחמה. הסכם גרעין, אם יושג בין איראן לארה"ב, יאפשר לה לשקם ולשכלל את טבעת החנק נגד ישראל.

לכן, על ישראל לנצל בחוכמה את עידן טראמפ, כדי לפגוע בצורה מקסימלית במרכיבי האיום השונים שמציב המשטר האיראני לישראל. העדר התגובה האיראנית למתקפה הישראלית חסרת התקדים באיראן באוקטובר, עד כה, והפגיעה הקשה שספג ציר ההתנגדות במלחמה, לצד הדחת משטר אסד הם מבין המאפיינים למצוקה האסטרטגית בה נמצאת כיום טהראן.

פורסם בישראל היום, בתאריך 13.02.2025.